

ЗМІСТ

Вступне слово.....	5
Методичні рекомендації	6
1. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО У СИСТЕМІ ПРАВА УКРАЇНИ	
1.1. Поняття цивільного права як галузі права	8
1.2. Предмет цивільного права	9
1.3. Метод регулювання в цивільному праві	9
1.4. Принципи (засади) цивільного права	11
1.5. Система цивільного права	12
2. ДЖЕРЕЛА ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ	
2.1. Загальна характеристика джерел цивільного права	15
2.2. Цивільне законодавство України поняття та структура	15
2.3. Договір як джерело цивільного права. Акти цивільного законодавства й договір	16
2.4. Звичай як джерело цивільного права. Звичай ділового обороту	17
2.5. Міжнародні договори як джерела цивільного права	18
3. ЦИВІЛЬНІ ПРАВОВІДНОСИНИ	
3.1. Поняття цивільних правовідносин	19
3.2. Елементи цивільних правовідносин	19
3.3. Класифікація цивільних правовідносин	21
3.4. Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних правовідносин	23
4. ФІЗИЧНІ ОСОБИ ЯК СУБ'ЄКТИ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИН	
4.1. Поняття фізичної особи	25
4.2. Цивільна правоздатність фізичної особи	25
4.3. Цивільна дієздатність фізичної особи: поняття, види	26
4.4. Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи. Визнання фізичної особи недієздатною	27
4.5. Визнання фізичної особи безвісно відсутньою. Оголошення фізичної особи померлою	27
4.6. Опіка та піклування над фізичною особою	28
5. ЮРИДИЧНІ ОСОБИ ЯК СУБ'ЄКТИ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИН	
5.1. Поняття та ознаки юридичної особи	30
5.2. Види та організаційні форми юридичних осіб	30
5.3. Порядок створення юридичної особи. Установчі документи юридичних осіб	31
5.4. Правосуб'єктність юридичної особи та порядок її реалізації	32
5.5. Припинення юридичної особи	32
5.6. Підприємницькі товариства: поняття та види	33
6. ОБ'ЄКТИ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ	
6.1. Поняття об'єктів цивільних прав та їх оборотоздатність	34
6.2. Речі як об'єкти цивільних прав: поняття, класифікація	34
6.3. Гроші як об'єкти цивільних прав	36
6.4. Майно, майнові права. Підприємство як єдиний майновий комплекс	36
6.5. Інформація як об'єкт цивільних правовідносин	37
6.6. Цінні папери як об'єкти цивільних прав	38
6.7. Нематеріальні блага як об'єкти цивільних прав	38
7. ПРАВОЧИНИ	
7.1. Поняття та ознаки правочину	40
7.2. Види правочинів	40
7.3. Умови дійсності правочину	41

7.4. Форма правочину та юридичні наслідки її недодержання	41
7.5. Недійсні правочини, їх юридична природа та види	42
7.6. Загальні юридичні наслідки недійсності правочину. Недійсність частини правочину	43
8. ПРЕДСТАВНИЦТВО В ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ	
8.1. Поняття та види представництва	45
8.2. Підстави виникнення представництва	46
8.3. Суб'єкти представництва	46
8.4. Повноваження представника. Юридичні наслідки перевищення повноважень представником	47
8.5. Довіреність: поняття, види, форма	48
8.6. Припинення представництва за довіреністю	50
9. СТРОКИ ТА ТЕРМІНИ В ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ. ПОЗОВНА ДАВНІСТЬ	
9.1. Поняття та види строків і термінів у цивільному праві	52
9.2. Способи визначення строків і термінів. Порядок обчислення строків	53
9.3. Поняття та види позовної давності	55
9.4. Початок перебігу та закінчення позовної давності	56
9.5. Зупинення та переривання перебігу позовної давності	57
9.6. Юридичні наслідки впливу позовної давності	58
9.7. Вимоги, на які позовна давність не поширюється	59
10. ОСОБИСТІ НЕМАЙНОВІ ПРАВА ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ	
10.1. Поняття та ознаки особистих немайнових прав фізичної особи	61
10.2. Класифікація особистих немайнових прав у цивільному праві	61
10.3. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи	62
10.4. Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи	62
10.5. Захист особистих немайнових прав	64
11. ПРАВО ВЛАСНОСТІ. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	
11.1. Поняття власності та права власності. Зміст права власності	64
11.2. Об'єкти та суб'єкти права власності	65
11.3. Здійснення права власності. Межі здійснення права власності	66
11.4. Обов'язки власника. Тягар утримання майна	67
11.5. Ризик випадкового знищення та випадкового пошкодження майна	68
12. НАБУТТЯ ТА ПРИПИНЕННЯ ПРАВА ВЛАСНОСТІ	
12.1. Підстави (способи) набуття права власності: поняття, види	70
12.2. Набуття права власності на новостворене майно та об'єкти незавершеного будівництва. Перероблення речі. Набуття права власності на продукцію, плоди та доходи від речі	70
12.3. Привласнення загальнодоступних дарів природи. Набуття права власності на безхазайну річ. Знахідка. Бездоглядна домашня тварина. Скарб	72
12.4. Набуття права власності за давністю володіння нею (набувальна давність)... 74	
12.5. Набуття права власності за договором. Момент виникнення права власності в набувача за договором. Інші похідні способи набуття права власності	75
12.6. Загальна характеристика підстав припинення права власності	75
12.7. Відчуження речі як підстава припинення права власності. Відмова власника від права власності	76
13. ПРАВО СПІЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ	
13.1. Поняття та види права спільної власності	78
13.2. Право спільної часткової власності: поняття, суб'єкти, підстави виникнення. Визначення часток у праві спільної часткової власності	79

13.3. Здійснення права спільної часткової власності	80
13.4. Право переважної купівлі частки у праві спільної часткової власності	82
13.5. Припинення права спільної часткової власності	83
13.6. Право спільної сумісної власності: поняття, суб'єкти, підстави виникнення	84
13.7. Здійснення права спільної сумісної власності	85
13.8. Припинення права спільної сумісної власності	86
14. ЗАХИСТ ПРАВА ВЛАСНОСТІ	
14.1. Поняття захисту права власності. Підстави для захисту права власності	88
14.2. Поняття та види способів захисту права власності	89
14.3. Віндикація як спосіб захисту права власності. Умови віндикації. Розрахунки при віндикації	90
14.4. Негаторний позов	91
14.5. Визнання права власності	92
14.6. Інші способи захисту права власності	93
15. РЕЧОВІ ПРАВА НА ЧУЖЕ МАЙНО	
15.1. Загальна характеристика речових прав на чуже майно	95
15.2. Право володіння чужим майном	95
15.3. Право користування чужим майном (сервітут)	96
15.4. Право користування земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис)	97
15.5. Право забудови земельної ділянки (суперфіцій)	98
16. ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ: ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	
16.1. Поняття права інтелектуальної власності	100
16.2. Об'єкти і суб'єкти права інтелектуальної власності	100
16.3. Підстави виникнення та зміст права інтелектуальної власності	102
16.4. Захист права інтелектуальної власності	103
17. АВТОРСЬКЕ ПРАВО ТА СУМІЖНІ ПРАВА	
17.1. Поняття та об'єкти авторського права	106
17.2. Суб'єкти авторського права. Співавторство	107
17.3. Виникнення суб'єктивних авторських прав	108
17.4. Особисті немайнові права автора	108
17.5. Майнові права автора	109
17.6. Випадки вільного використання авторських творів	110
17.7. Строки чинності майнових авторських прав	110
17.8. Поняття та об'єкти суміжних прав	111
17.9. Суб'єкти суміжних прав	113
17.10. Виникнення суміжних прав	114
17.11. Строки чинності суміжних майнових прав	114
17.12. Захист авторських і суміжних прав	115
18. ПАТЕНТНЕ ПРАВО	
18.1. Поняття та об'єкти патентного права	117
18.2. Суб'єкти патентних прав	118
18.3. Патент як форма охорони прав на винаходи, корисні моделі та промислові зразки	118
18.4. Права, що впливають з патенту	119
18.5. Припинення дії патенту та визнання його недійсним	120
19. ЮРИДИЧНІ ЗАСОБИ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ УЧАСНИКІВ ЦИВІЛЬНОГО ОБОРОТУ, ТОВАРІВ І ПОСЛУГ	
19.1. Загальна характеристика юридичних засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів та послуг	122
19.2. Комерційне (фірмове) найменування	122

19.3. Торговельна марка (знак для товарів та послуг)	124
20. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	
20.1. Поняття та елементи зобов'язання	126
20.2. Підстави виникнення зобов'язань	127
20.3. Сторони та треті особи у зобов'язанні. Множинність сторін, її види. Заміна сторін у зобов'язанні	129
20.4. Поняття та принципи виконання зобов'язань	131
20.5. Строк (термін) виконання зобов'язання	133
20.6. Місце виконання зобов'язання. Спосіб виконання зобов'язання	134
21. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	
21.1. Загальна характеристика видів (способів) забезпечення виконання зобов'язань, їх ознаки, види. Форма правочину щодо забезпечення виконання зобов'язання	136
21.2. Неустойка: поняття, предмет. Юридичні наслідки сплати (передання) неустойки	136
21.3. Поручка. Юридичні наслідки порушення зобов'язання, забезпеченого поручкою	137
21.4. Гарантія. Юридичні наслідки порушення зобов'язання, забезпеченого гарантією	138
21.5. Завдаток. Юридичні наслідки порушення зобов'язання, забезпеченого завдатком	139
21.6. Застава: поняття, види, підстави виникнення. Предмет застави. Юридичні наслідки невиконання зобов'язання, забезпеченого заставою	139
21.7. Притримання. Обов'язки кредитора, який притримує річ у себе	140
22. ПРИПИНЕННЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	
22.1. Загальна характеристика підстав припинення зобов'язань	142
22.2. Припинення зобов'язання належним його виконанням	143
22.3. Припинення зобов'язання переданням відступного	143
22.4. Припинення зобов'язання шляхом зарахування зустрічних однорідних вимог	143
22.5. Припинення зобов'язання за домовленістю сторін. Новація. Прощення боргу	144
22.6. Неможливість виконання як підстава припинення зобов'язання. Поєднання кредитора й боржника в одній особі	145
22.7. Припинення зобов'язання за смерті фізичної особи та за ліквідації юридичної особи	147
23. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	
23.1. Поняття та ознаки відповідальності за цивільним правом	148
23.2. Види відповідальності за цивільним правом	148
23.3. Форми відповідальності за цивільним правом	150
23.4. Умови відповідальності за цивільним правом	151
23.5. Підстави звільнення від відповідальності за цивільним правом	152
24. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ДОГОВІР	
24.1. Поняття договору в цивільному праві. Свобода договору	154
24.2. Свобода договору та її межі	154
24.3. Види договорів	155
24.4. Зміст договору	156
24.5. Укладення договору	157
24.6. Підстави та юридичні наслідки зміни або розірвання договору	158

25. ДОГОВІР КУПІВЛІ-ПРОДАЖУ: ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	
25.1. Поняття та юридична характеристика договору купівлі-продажу, його види	160
25.2. Сторони договору купівлі-продажу	160
25.3. Істотні умови договору купівлі-продажу. Предмет договору. Ціна	161
25.4. Права та обов'язки продавця	162
25.5. Права та обов'язки покупця	163
26. ОКРЕМІ ВИДИ ДОГОВОРУ КУПІВЛІ-ПРОДАЖУ	
26.1. Договір роздрібної купівлі-продаж	165
26.2. Договір поставки	166
26.3. Договір міни	167
27. ДОГОВІР ДАРУВАННЯ	
27.1. Поняття, види та ознаки договору дарування	169
27.2. Сторони договору дарування, їхні права та обов'язки	169
27.3. Предмет договору дарування. Прийняття дарунка	170
27.4. Припинення та розірвання договору дарування	171
27.5. Договір про пожертву	172
28. ДОГОВОРИ РЕНТИ ТА ДОВІЧНОГО УТРИМАННЯ (ДОГЛЯДУ)	
28.1. Договір ренти: поняття та ознаки	173
28.2. Сторони договору ренти	173
28.3. Зміст договору ренти. Передання майна під виплату ренти. Форма і розмір ренти, строк її виплати	173
28.4. Припинення договору ренти	174
28.5. Договір довічного утримання (догляду): поняття та ознаки. Форма	175
28.6. Сторони договору довічного утримання (догляду)	176
28.7. Зміст договору довічного утримання (догляду). Обов'язки набувача за договором довічного утримання (догляду)	176
28.8. Припинення договору довічного утримання (догляду)	178
29. ДОГОВІР НАЙМУ (ОРЕНДИ)	
29.1. Договір найму (оренди): поняття, ознаки	179
29.2. Сторони договору найму (оренди)	179
29.3. Предмет договору найму (оренди). Плата за користування майном. Строк договору найму (оренди)	180
29.4. Права та обов'язки сторін за договором найму (оренди)	180
29.5. Припинення договору найму	182
29.6. Договір прокату	182
29.7. Найм (оренда) земельної ділянки	183
29.8. Найм будівлі або іншої капітальної споруди	184
29.9. Найм (оренда) транспортного засобу	185
29.10. Договір лізингу	186
30. ДОГОВІР НАЙМУ (ОРЕНДИ) ЖИТЛА	
30.1. Договір найму (оренди) житла: поняття, ознаки	188
30.2. Сторони договору найму (оренди) житла. Особи, які постійно проживають із наймачем, порядок їх вселення та юридичний статус. Тимчасові мешканці	188
30.3. Предмет договору найму (оренди) житла. Плата за користування житлом. Строк договору найму (оренди) житла	189
30.4. Права та обов'язки сторін за договором найму (оренди) житла	190
30.5. Припинення договору найму житла	190
31. ДОГОВІР ПОЗИЧКИ	
31.1. Договір позички: поняття та ознаки	192
31.2. Сторони договору позички, їхні права та обов'язки	192
31.3. Сторони договору позички, їхні права та обов'язки	193

31.4. Припинення договору позички	194
32. ДОГОВІР ПІДРЯДУ	
32.1. Договір підляду: поняття, ознаки, види	195
32.2. Сторони договору підляду. Генеральний підлядник і субпідлядник	195
32.3. Предмет договору підляду. Ціна роботи в договорі підляду	196
32.4. Права та обов'язки сторін за договором підляду	197
32.5. Побутовий підляд	198
32.6. Будівельний підляд	199
32.7. Підляд на проектні та пошукові роботи	200
33. ДОГОВІР ПРО НАДАННЯ ПОСЛУГ: ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	
33.1. Поняття та ознаки договору про надання послуг	202
33.2. Виконання договору про надання послуг	203
33.3. Плата за договором про надання послуг	203
33.4. Відповідальність виконавця за порушення договору про надання послуг	203
34. ДОГОВОРИ В СФЕРІ НАДАННЯ ТРАНСПОРТНИХ ПОСЛУГ	
34.1. Договір перевезення вантажу: поняття, ознаки, види	205
34.2. Сторони договору перевезення вантажу, їхні права та обов'язки	206
34.3. Договір перевезення пасажирів та багажу: поняття та ознаки	207
34.4. Сторони договору перевезення пасажирів та багажу, їхні права та обов'язки	207
34.5. Договір чартеру (фрахтування)	209
34.6. Договір транспортного експедирування	210
35. ДОГОВІР ЗБЕРІГАННЯ	
35.1. Договір зберігання: поняття, ознаки, види	212
35.2. Сторони договору зберігання, їхні права та обов'язки. Професійний зберігач	212
35.3. Відповідальність зберігача за втрату (нестачу) чи пошкодження речі. Особливості відповідальності професійного зберігача	214
35.4. Зберігання на товарному складі	214
35.5. Спеціальні види зберігання	215
35.6. Договір охорони	217
36. ДОГОВІР СТРАХУВАННЯ	
36.1. Договір страхування: поняття та ознаки	218
36.2. Форма договору страхування	219
36.3. Сторони договору страхування, їхні права та обов'язки	219
36.4. Істотні умови договору страхування	220
36.5. Відмова від здійснення страхової виплати	221
36.6. Припинення договору страхування	221
37. ДОГОВОРИ ДОРУЧЕННЯ, КОМІСІЇ ТА УПРАВЛІННЯ МАЙНОМ	
37.1. Договір доручення: поняття та ознаки	222
37.2. Сторони договору доручення, їхні права та обов'язки	222
37.3. Припинення договору доручення	223
37.4. Договір комісії: поняття та ознаки	224
37.5. Сторони договору комісії, їхні права та обов'язки	225
37.6. Припинення договору комісії	226
37.7. Договір управління майном: поняття та ознаки	227
37.8. Форма договору управління майном, його істотні умови	228
37.9. Сторони договору управління майном, їхні права та обов'язки	229
37.10. Припинення договору управління майном	230
38. ДОГОВІР ПОЗИКИ. КРЕДИТНИЙ ДОГОВІР	
38.1. Поняття та ознаки договору позики. Форма договору позики	231

38.2. Сторони договору позики	231
38.3. Зміст договору позики	232
38.4. Поняття та ознаки кредитного договору. Форма кредитного договору	232
38.5. Сторони кредитного договору, їхні права та обов'язки	233
38.6. Порядок укладення кредитного договору	233
38.7. Істотні умови кредитного договору. Предмет і строк кредитного договору. Розмір і порядок сплати процентів	234
38.8. Відповідальність сторін за кредитним договором	235
39. ДОГОВІР БАНКІВСЬКОГО ВКЛАДУ. ДОГОВІР БАНКІВСЬКОГО РАХУНКА	
39.1. Поняття та ознаки договору банківського вкладу (депозиту). Форма договору банківського вкладу (депозиту)	236
39.2. Сторони договору банківського вкладу (депозиту)	236
39.3. Зміст договору банківського вкладу (депозиту)	236
39.4. Поняття та ознаки договору банківського рахунка	237
39.5. Сторони договору банківського рахунка, їхні права та обов'язки	238
40. ДОГОВІР ФАКТОРИНГУ	
40.1. Поняття та ознаки договору факторингу. Види факторингу	240
40.2. Порядок укладення та форма договору факторингу	241
40.3. Сторони договору факторингу, їхні права та обов'язки	241
41. ДОГОВОРИ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ	
41.1. Загальна характеристика договорів у сфері інтелектуальної власності, їх види, вимоги до форми	243
41.2. Ліцензія на використання об'єктів права інтелектуальної власності: поняття, види	243
41.3. Ліцензійний договір	244
41.4. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності	245
41.5. Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності	245
41.6. Договір комерційної концесії	245
42. ДОГОВІР ПРО СПІЛЬНУ ДІЯЛЬНІСТЬ	
42.1. Договір про спільну діяльність: поняття та ознаки	247
42.2. Сторони в договорі про спільну діяльність, їхні права та обов'язки	247
42.3. Поняття договору простого товариства	247
42.4. Правовий режим спільного майна учасників	248
42.5. Припинення договору простого товариства	249
43. НЕДОГОВІРНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	
43.1. Поняття та особливості недоговірних зобов'язань	250
43.2. Види недоговірних зобов'язань	250
44. НЕДОГОВІРНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ З ОДНОСТОРОННІХ ПРАВОМІРНИХ ДІЙ. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ЗІ СТВОРЕННЯ ЗАГРОЗИ ЖИТТЮ, ЗДОРОВ'Ю, МАЙНУ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ АБО МАЙНУ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ. КОНДИКЦІЙНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	
44.1. Зобов'язання з публічної обіцянки винагороди без оголошення конкурсу	252
44.2. Публічна обіцянка нагороди за результатами конкурсу	252
44.3. Зобов'язання зі вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення	253
44.4. Зобов'язання, що виникають внаслідок рятування та створення загрози здоров'ю та життю фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи	254
44.5. Зобов'язання, що виникають внаслідок створення загрози здоров'ю та життю фізичної особи, майну фізичної або юридичної особи	256

45. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ З ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ (ДЕЛІКТНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ)

45.1. Поняття та елементи деліктних зобов'язань	258
45.2. Підстава та умови виникнення деліктних зобов'язань	258
45.3. Способи відшкодування шкоди, завданої майну потерпілого. Урахування вини потерпілого та матеріального становища фізичної особи, яка завдала шкоду, при вирішенні питання про відшкодування шкоди	259
45.4. Відшкодування шкоди, завданої при здійсненні особою права на самозахист та в стані крайньої необхідності	261
45.5. Відшкодування юридичною або фізичною особою шкоди, завданої їхнім працівником чи іншою особою	262
45.6. Відшкодування шкоди, завданої органами публічної влади, їх службовими чи посадовими особами. Особливості відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду	262
45.7. Відшкодування шкоди, завданої малолітніми, неповнолітніми, недієздатними особами, особами, цивільна дієздатність яких обмежена, та особами, які не усвідомлювали значення своїх дій та (або) не могли керувати ними	264
45.8. Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки	265
45.9. Відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю	265
45.10. Зобов'язання з відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг)	267

46. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО СПАДКУВАННЯ

46.1. Поняття спадкування. Підстави спадкування	268
46.2. Спадщина, її склад. Права та обов'язки, що не входять до складу спадщини	268
46.3. Час і місце відкриття спадщини	269
46.4. Спадкоємці. Усунення від права на спадкування	270
46.5. Спадкування за заповітом. Види заповітів	271
46.6. Право на обов'язкову частку в спадщині	272
46.7. Зміст заповіту. Заповідальний відказ. Покладення на спадкоємця інших обов'язків	273
46.8. Форма заповіту. Посвідчення заповіту	273
46.9. Право заповідача на скасування та зміну заповіту. Недійсність заповіту	274
46.10. Спадкування за законом. Черговість спадкування за законом	274
46.11. Спадкування за правом представлення	276

47. ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВА НА СПАДКУВАННЯ. ОФОРМЛЕННЯ ПРАВА НА СПАДЩИНУ

47.1. Загальний порядок прийняття спадщини. Особливості прийняття спадщини окремими категоріями спадкоємців	277
47.2. Строки для прийняття спадщини. Юридичні наслідки пропущення строку для прийняття спадщини	277
47.3. Право на відмову від прийняття спадщини, порядок його реалізації, юридичні наслідки	277
47.4. Перехід права на прийняття спадщини (спадкова трансмісія)	278
47.5. Відумерлість спадщини	278
47.6. Поділ та перерозподіл спадщини між спадкоємцями	279
47.7. Виконання заповіту. Повноваження виконавця заповіту	279
47.8. Оформлення права на спадщину. Свідоцтво про право на спадщину та порядок його одержання	279

48. СПАДКОВИЙ ДОГОВІР

48.1. Поняття спадкового договору. Сторони в спадковому договорі	280
48.2. Особливості спадкового договору з участю подружжя	280
48.3. Забезпечення виконання спадкового договору	280